

Forskningsrådet og humaniora

DEBATT: – Det vanskelig å tenke seg at et helt fagområde er i ferd med å visne hen på grunn av måten vi tildeler våre midler på, hevder Forskningsrådet i sitt tilsvar på Einar Duenger Bøhns kritikk av humanistisk forskningsfinansiering.

Av Christen Krogh, avdelingsdirektør for humaniora og samfunnsvitenskap i Forskningsrådet

Selv om Norges forskningsråd bare finansierer en liten del av de samlede FoU-kostnadene (forkortelse for Forskning og Utvikling, red. anm.) til humaniora, arbeider Forskningsrådet for å heve kvaliteten innenfor feltet. Den vitenskapelige kvaliteten på søknadene er vesentlig i vurderingen av hvilke prosjekter som får støtte.

LES BØHNS KRITIKK: [Om humanistisk forskningsfinansiering](#)

Professor i filosofi, Einar Duenger Bøhn, ved Universitetet i Agder retter hard kritikk mot Forskningsrådet i et lengre [innlegg i Salongen](#). Bøhn hevder «humanistisk forskning visner hen under Forskningsrådets forskningspolitiske jernhånd». Det er en drøy påstand som ikke er tilfredsstillende begrunnet av Bøhn.

– Vide tematiske rammer

Av de samlede FoU-midlene som går til humanistisk forskning i UH-sektoren, er ca. 80 % grunnbudsjett, altså penger som går direkte til forskningsinstitusjonene. Forskningsrådet finansierer et sted mellom 11 og 12 % av de samlede FoU-kostnadene til humaniora. Ut fra denne fordelingen, er det vanskelig å tenke seg at et helt fagområde er i ferd med å visne hen på grunn av måten Forskningsrådet tildeler sine midler på.

Selv om Forskningsrådets midler til humaniora utgjør en relativt beskjeden del av totalen, spiller de en rolle i det samlede bildet. Nesten alt Forskningsrådet finansierer av humanistiske forskningsprosjekter, skjer gjennom Fri prosjektstøtte (FRIHUMSAM) og grunnforskningsprogrammet SAMKUL. I FRIHUMSAM ligger det ingen tematiske føringer for hva man kan søke støtte til, og SAMKUL er et grunnforskningsprogram med svært vide tematiske rammer.

Når Bøhn skriver om «å selge sjela si til planforskning», er det vanskelig å forstå hva han mener. De to viktigste finansieringskildene for humanistisk forskning er rettet mot grunnforskning, og det ene virkemiddelet er helt uten tematiske føringer. FRIHUMSAM har – i likhet med andre av Forskningsrådet satsinger – hatt en god budsjettvekst de siste årene. Det blir derfor urimelig å skape et inntrykk av at Forskningsrådet ikke er opptatt av å fremme grunnforskning.

En kraftig mistillit

Bøhn er kritisk til måten Forskningsrådet velger ut prosjekter på, og mener det har lite eller ingenting med forskningskvalitet å gjøre. Prosjektene vurderes først av et fagpanel som består av meritterte forskere innenfor relevante fagfelt for søknadene som skal vurderes. Deretter sendes de til et programstyre eller en fagkomite som fatter endelig beslutning om bevilgning, og som lener seg tungt på fagpanelenes vurderinger.

Både programstyret til SAMKUL og fagkomiteen til FRIHUMSAM består utelukkende av anerkjente forskere innenfor humanistiske og samfunnsvitenskapelige disipliner. Vitenskapelig kvalitet står sentralt gjennom hele vurderingsprosessen. At denne prosessen ikke har noe med faglig kvalitet å gjøre, er igjen en udokumentert påstand fra Bøhns side og en kraftig mistillit til hans forskerkolleger som faktisk foretar vurderingene.

Til Bøhns eget forslag om automatisk fordeling av midler basert på enkeltforskeres vitenskapelige produksjon, er det verd å minne om at merittene til prosjektlederne og de sentrale forskerne i prosjektene inngår i vurderingen i Forskningsrådets søknadsbehandling. Men man må altså i tillegg levere et meget godt forslag til et forskningsprosjekt.

Les flere innlegg i diskusjonen om forskningsfinansiering hos [Khrono](#) og [Forskerforum](#).